

[Rahbæk Møller]

Derfor skal vi ikke prøve at lokke dem ved hjælp af tilskud eller skattefradrag eller andet. Især med skattefradrag får vi helt sikkert en statistisk forøgelse af forskningen, ud over at vi måske lokker dem til nogle forkerte aktiviteter, for gudskelov er vores revisorer dog så dygtige, at hvis vi indfører nye fradrag, så kan de sagtens finde ud af at flytte grænsen for en aktivitet fra det ene til det andet, uden at aktiviteten i øvrigt ændrer sig. Det er jo erfaringen fra alle de lande, der har indført et sådant fradrag, at det kun fører til en statistisk forøgelse af forskningen. Det er også derfor, at lande som USA og Sverige, der har forsøgt sig med denne metode, har afskaffet den igen. Den viste sig at være udelig.

Forsknings- og teknologiministeren (Svend Bergstein):

Jeg vil gerne give en replik til hr. Rahbæk Møller. Jeg bliver nødt til at sige med hensyn til dette famøse institut, at man jo som stakkels forskningsminister må blive grebet af dyb fortvivlelse, når man i den ene internationale evalueringsrapport kan læse, at dansk forskning er atomiseret, der er for mange små, spredte miljøer, og så i den anden internationale forskningsevaluering kan læse, at det er virkelig godt og givtigt, at man har en netværksstruktur med mange små og spredte miljøer. Netop det, som jeg var inde på tidligere, at jeg synes, man skal gå til fagkundskaben, ligger jo bag det arbejde, der er sat i gang for at finde ud af, om *ideen* – og det er jo ikke andet end en idé indtil videre – er bærbar, og derefter sende den ud til denne meget brede høring, som selvfølgelig vil blive taget dybt alvorligt.

For så vidt angår erhvervslivets forskning, som skal være markedsorienteret, er jeg ganske enig med hr. Rahbæk Møller. Det, som kan bekymre mig, og som i øvrigt også bekymrer regeringen – det kan man jo læse i erhvervsredegørelsen – er den danske erhvervsstruktur, hvor eksempelvis en nylig publiceret analyse fra Forskningspolitisk Råd påpeger, at de højteknologiske og forskningsintensive virksomheder faktisk har en lavere indtjening end de virksomheder, der ikke driver nogen forskning, og de sidste er der altså flest af. Man behøver dårligt nok tage tærerne til hjælp for at tælle de virksomheder i Danmark, som man kan pege på, og sige, at her dyrkes der altså en

regulær egentlig forskning og findes en avanceret udvikling. Problemet er, at disse mange andre virksomheder – for måske at sige det en anelse uelsk værdigt – har hygget sig på det europæiske hjemmemarked.

Men hvad sker der, når GATT-forhandlingerne, der forhåbentlig ender med et gunstigt resultat, bl.a. vil medføre, at vi skal til at konkurrere med lande på konkurrenceparametre som arbejdstid, lønninger, arbejdssikkerhed, det indre og det ydre miljø og ressourceomkostninger, og hvor omkostningerne taget under ét vil være langt, langt lavere end det, vi kan hamle op med her i Vesteuropa? Jeg er altså bange for, at nogle virksomheder får sig en alvorlig forskrækkelse, for det er jo ikke til at sige, hvor længe det vil vare, før disse lande, f.eks. Polen, vil komme op på et tilsvarende omkostningsniveau, som vi har her i Vesten på de nævnte områder. Det kan være, at det varer 5 år, men det kan så sandelig også være, at det varer 50 år. Det er egentlig denne bekymring, der ligger bag både samordningsministerens erhvervsredegørelse og betragtningerne i min egen redegørelse om distribution af forskningsresultater, innovationsprocessen m.v.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 30:

Forslag til folketingsbeslutning om ratifikation af Europaaftale om oprettelse af en associering mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Bulgarien på den anden side af den 8. marts 1993.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 1/12 93).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 17-19 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 31:

Forslag til folketingsbeslutning om ratifikation af Europaaftale om oprettelse af en associering mellem De Europæiske Fællesskaber og

deres medlemsstater på den ene side og Rumænien på den anden side af den 1. februar 1993.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 1/12 93).

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 32:

Forslag til folketingsbeslutning om ratifikation af Europaaftale om oprettelse af en associering mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Den Slovakiske Republik på den anden side af den 4. oktober 1993.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 1/12 93).

19) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 33:

Forslag til folketingsbeslutning om ratifikation af Europaaftale om oprettelse af en associering mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Den Tjekkiske Republik på den anden side af den 4. oktober 1993.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).

(Fremsat 1/12 93).

Forslagene sættes til forhandling.

Formanden:

Jeg skal lige oplyse, at der ikke bliver pauser i forhandlingerne i aften. Der fortsættes, til handlingerne er afsluttet.

Forhandling

Ivar Nørgaard (S):

Socialdemokratiet kan med glæde tilslutte sig ratifikationen af de aftaler, der er indgået mellem Unionens medlemslande på den ene side og de fire centraleuropæiske lande på den anden side.

Det er jo sådan, at man har indgået interimsaftaler med alle fire lande undtagen Bulgarien; det beklager vi, fordi det efter vor opfattelse faktisk er på grund af nogle mindre solidariske holdninger i nogle af de sydlige medlemslande, at man ikke også har givet Bulgarien en interimsaftale. Men nu kan vi jo glæde os over,

at på Københavnermødet i juni besluttede regeringscheferne at gå endnu videre, end disse associeringsaftaler er udtryk for, nemlig ikke kun at oprette frihandelsaftaler med de fire lande – Rumænien, Bulgarien, Den Tjekkiske Republik og Den Slovakiske Republik – men også tilsige dem medlemskab af Unionen, og at de allerede nu kan komme med i den politiske dialog.

Vi er meget glade for, at man har bevæget sig endnu hurtigere, end man oprindeligt havde forestillet sig. Vi tror nemlig, det er vigtigt, at man får de nye lande i Øst- og Centraleuropa med ind i et tættere samarbejde og helst også ind som egentlige medlemmer inden for overskuelig fremtid.

Vi kan altså fuldt ud tilslutte os beslutningsforslagene.

Kirkegaard (KF):

Da den konservative ordfører, hr. Kent Kirk, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende:

Det Konservative Folkeparti kan fuldt og helt tilslutte sig ratifikationen af associeringsaftalerne med Bulgarien, Rumænien, Den Tjekkiske Republik og Den Slovakiske Republik. Europaaftalerne understreger den betydning, De Europæiske Fællesskaber har som en stabiliserende faktor i Europa. De tidligere kommunistisk styrede lande har brug for støtte til deres nye markedsøkonomi, og denne støtte kan kun gives ved bedre adgang til EU-markedet.

Men ét er markedsøkonomi, som er en klar forudsætning for det demokratiske system. Noget andet er den politiske dialog, som nu fastlægges i Europaaftalerne. Det Konservative Folkeparti lægger afgørende vægt på, at EU gennem den politiske dialog letter Bulgariens, Rumæniens, Tjekiets og Slovakiets integration i samfundet af demokratiske nationer og deres gradvise tilnærmelse til Den Europæiske Union.

Også Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig beslutningsforslagene.

Niels Anker Kofoed (V):

Da mit partis ordfører, fru Charlotte Antonen, ikke kan være til stede, skal jeg på Venstres vegne gå ind for, at vi ratificerer de fire aftaler, som nu er lagt frem for Folketinget.

[Niels Anker Koføed]

Jeg vil godt sige, at de politiske perspektiver er nok værd at lægge mærke til i denne sag, hvor vi har set denne omvæltning, der er sket i Øst- og Centraleuropa, resultere i nye demokratiske styresystemer. Både for dem og for os er det meget vigtigt, at vi får samhandelen til at køre lidt mere fornuftigt og lidt hurtigere fremad for at støtte, at de nye styresystemer kan få grobund og fast fodfæste i disse lande. Hvis det ikke lykkes for disse nye demokratiske regeringer at få gang i økonomien og skabe fremgang for deres befolkninger, kan man risikere, at det sker – ligesom der er tendenser til i andre lande – at folk stemmer på de gamle partier, og så får vi de gamle systemer igen. Derfor synes jeg, vi må sige, at der er mange perspektiver i associeringsaftalerne.

Men dertil kan jeg føje her til sidst, at det er udmærket, vi går ind for frihandel; men hvis denne frihandel ikke foregår på en nogenlunde fair facon, får vi måske overflyttet nogle af deres problemer, som vil skabe arbejdsløshed i vore lande. På den måde får vi også noget at leve op til, og derfor håber jeg på, at man med tiden kan få et andet system, som mere ligner Marshallhjælpsystemet, hvor vi altså overfører nogle økonomiske midler, så de kan få deres økonomi op at stå; de har jo selv brug for deres varefremstilling, og jeg tror ikke, at Unionen som sådan er til stor fordel for disse lande endnu.

Men min konklusion er, at vi går ind for ratificering af disse aftaler.

Birgitte Husmark (SF):

Da mit partis markedsordfører ikke kan være til stede, skal jeg i al korthed sige, at SF kan gå ind for de fire foreliggende aftaler.

Ligesom Det Konservative Folkeparti vil vi godt understrege det vigtige i, at der nu bliver etableret en politisk dialog og et politisk samarbejde. Vi ser faktisk de fire aftaler som en meget væsentlig del af en økonomisk sikkerhedspolitik, som gør, at der kan blive etableret en afbalanceret frihandel, hvor vi meget gerne ser, at varerne fra de fire lande kommer til at få en vis fri status, så disse lande virkelig får en ægte mulighed for at eksportere til Vesten. Situationen er jo, at hvis vi ikke giver denne afbalancerede og reelle mulighed for fri handel, ender det jo med, at borgerne i de fire lande og i resten af Østeuropa også vil stemme med fød-

derne, så vi kan risikere, at vi i stedet for at modtage deres varer kommer til at modtage deres folk.

Det vil simpelt hen være den mest destabiliserende situation, som man overhovedet kan forestille sig, og derfor ser vi de fire aftaler som et meget vigtigt skridt på vejen i retning af en god sikkerhedspolitik og en politisk dialog.

Annette Just (FP):

Det bliver jo en ren fryd, når alle partier kan støtte dette her, og også Fremskridtspartiet kan støtte en ratifikation af de fire aftaler, vi har til behandling i dag.

Vi vil dog lige sige, at selvfølgelig ville vi have foretrukket, at der var blevet total frihandel, for det er kun gennem totalt fri samhandel, man kan sikre, at disse lande får en mulighed for at opbygge deres egen selvrespekt og selv-værd for det arbejde, de kan lave.

Vi kan selvfølgelig være nødt til at sige, at det er bedre at få de kvoter; men der er stadig en snert af protektionisme i dem, og det er Fremskridtspartiet ked af. Men det er et godt skridt i den rigtige retning, og vi håber, at vores udenrigsminister kommer hjem med en endnu bedre aftale fra GATT-forhandlingerne, så vi kan få den totalt frie samhandel, som jeg tror vi alle er enige om vil være den rigtige vej at gå.

Elisabeth Arnold (RV):

Også Det Radikale Venstre hilser velkommen, at vi nu kan ratificere de fire aftaler med Bulgarien, Rumænien, Den Slovakiske Republik og Den Tjekkiske Republik. Det er ikke så meget indholdet i aftalerne – som jeg villigt skal indrømme at jeg ikke har studeret i detaljer, det er nogle meget tykke sager – men nok så meget naturligvis holdningen i aftalerne og det signal, der bliver givet til de pågældende lande om, at vi fra dansk side er parat til at indgå i et fast samarbejde og hjælpe de pågældende lande med på længere sigt at blive medlemmer af Den Europæiske Union.

Lysholm Christensen (KRF):

Kristeligt Folkepartis stemme skal heller ikke mangle, når Tinget nu ratificerer de fire aftaler mellem de fire østeuropæiske lande og EU.

[Lysholm Christensen]

Europaaftalerne vil få både handelsmæssige og politiske konsekvenser. En afgørende forudsætning for en stabil demokratisk udvikling er jo netop, at der er samhandel og politisk dialog, og disse forslag og disse aftaler er et godt grundlag for netop disse ting. På sigt kan aftalerne forhåbentlig føre til medlemskab af Den Europæiske Union; men her gør vi altså en betydelse på det handelsmæssige og politiske område, og det hilser vi meget velkomment.

Udenrigsministeren (Helle Degn, fg.):

Jeg vil gerne sige ordførerne tak for den positive modtagelse af regeringens forslag.

Hr. Ivar Nørgaard var sådan den eneste, der havde en lille krølle på sin ordførertale ud over jubelen. Jeg kan oplyse, at der netop i går er fundet en løsning, der indebærer, at interimsaftalen med Bulgarien ventes at træde i kraft den 31. december 1993.

Danmark har jo som bekendt allerede ratificeret aftalerne med de to øvrige associerede lande, Polen og Ungarn, og med vedtagelsen af de fremsatte forslag til folketingsbeslutning er Danmark det første EU-land, der samlet har ratificeret de 4 Europaaftaler med Bulgarien, Rumænien, Den Slovakiske Republik og Den Tjekkiske Republik. Jeg ved, at de fire associerede lande tillægger det meget stor vægt, at Europaaftalerne kan træde i kraft hurtigst muligt. Det har stor politisk og økonomisk betydning for de fire lande, og Europaaftalerne udgør det første vigtige skridt mod en tættere politisk og økonomisk integration af de central- og østeuropæiske lande i Den Europæiske Union.

Det konkrete indhold i aftalerne fremgår af bemærkningerne til forslagene, og det fremgår også heraf, at vi på Det Europæiske Råds møde i København i juni har fået forbedret aftalerne. Indholdet i aftalerne kan sammenfattes under fire hovedoverskrifter:

Den første overskrift er markedsadgang og etablering af et frihandelsområde. Hvis den økonomiske omstillingsproces skal lykkes i de central- og østeuropæiske lande, er det af afgørende betydning, at vi giver disse lande adgang til vore markeder. Det har alle ordførerne nævnt, det er selvfølgelig intentionen, og det gælder i øvrigt også den anden vej. Danske eksportvirksomheder har også gode muligheder for at drage fordel af det central- og østeuropæiske marked.

Den anden overskrift er politisk dialog på en række niveauer mellem Den Europæiske Union og de associerede lande om emner af fælles interesse. De første dialogmøder – også på ministerniveau – har allerede været afholdt og har vist sig at være særdeles nyttige for begge parter. Det er af stor betydning at søge at koordinere og samordne synspunkter og holdninger til aktuelle europapolitiske og andre spørgsmål.

Økonomisk, kulturelt og finansielt samarbejde er det tredje område, som omhandles i Europaaftalerne. Aftalerne lægger som bekendt op til et samarbejde om en bred række af emner.

Lad mig til sidst knytte et par bemærkninger til perspektivet om medlemskab, som er den fjerde hovedoverskrift. De central- og østeuropæiske lande har klart udtrykt deres ønske om et medlemskab, og af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i København fremgår det klart, at Unionen deler de associerede landes ønske om medlemskab. Europaaftalerne er således ikke endemålet i sig selv, men er det første led i processen hen imod optagelse af de central- og østeuropæiske lande i Den Europæiske Union.

Med disse ord vil jeg gerne takke for den brede tilslutning til disse fire ratifikationsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går forslagene direkte til anden (sidste) behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af lovforslag nr. L 111:
Forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af statslån.

Af finansministeren (Lykketoft).
(FremSAT 1/12 93).